

Läbi r O helise akna

Saku Sõnumid

www.sakuvald.ee

9. mai
2014
9 (371)
Hind
0,50 eurot

SAKU VALLA LEHT

FOOKUSES:

Uued ja vanad ujumiskohad

Lk 2-3

Märt ja Siim Liiv – tahtejõudu täis noor-mehed

Lk 8-9

Tegime ära!

„Aktuaalse kaamera“ võttegrupi silme all jõuab tänu NATO vägede esindajatele Metsanurmes kaldale veel üks vette kukkunud puunott.

TÄHTSAD TELEFONID

POLITSEI	110
HÄDAABI	112
Saku valla abitelefoni	1345
Perearsti nõuandeliin	1220
Saue konstaablajaoskonna	
SAKU KONSTAABLIPUNKT	
Konstaablid	612 4552
Vastuvõtuaeg K 15-17	
Volitatud loomaarst	504 1060

Saku Sõnumid jälle
23. mail 2014

Saku valla heakorratalgud aprillis ja mais olid väga edukad – töökad ja hakkajad talgukorraldajad ning külaseltsid korraldasid vallale teadaolevalt 20 talgut. Korjati prahti, puhastati kraave ja teeääri, koristati pargi ja metsaaluseid ning tehti teisi kogukonnale tähtsaid töid. On heameel, et vallas on tekkimas uusi tegusaid kogukondi, näiteks Roobukal ja Tänassilma külas. Samuti väärib tunnustamist naabertalguliste omavaheline prügikoguste jagamine ja üksteise aitamine – kellel rohkem, kellel vähem, kuid kõik prügi jõudis ilusasti prügikonteinerisse. Tõdva küla seltsing kiidab eraldi kiisakaid, kes sel aastal nende eest Tõdva-Kiisa teeääre korda olid teinud ja prahigi konteinerisse ära mahutanud. Metsanurmes olid 3. mail abiks ka NATO sõdurid. **Lk 7**

Koerte ja kasside tasuta vaktsineerimine marutaudi vastu on 9., 10. ja 17. mail. Lk 3

Aastaid metsiku ujumiskohana kasutusel olnud Männikul asuvast Valdeku karjäärist saab sel aastal korralik rand koos riietumiskabiinide, prügikastide, tualettide, puhta rannaliiva, jäätise- ja joogimüügi koha ning veelauasõidu võimalusega. Kõike seda pakub Männiku Wakepark, kellele vald karjääri-ümbruse 15 aastaks rendile andis.

Korralik rand Saku valda

Juba väljanägemine on rannal rõõmsam, liivale on paigutatud kolm kollast riietumiskabiini ja sama värvi prügikastid. Lisaks on rajatud veelauakeskuse ette puidust terrassid ja stardisillad. Firma tegevjuhi Mihkel Männiku sõnul ei ole wakepargi ala kuidagi piiratud ning puitsildadel ja nende ümber rannaliival võivad puhata kõik inimesed. Pargi operaator on prahist puhtaks teinud kogu veekogu ümbruse kaldaala. Vastavalt vallaga sõlmitud lepingule peab rannaala hooaja jooksul ehk 17. maist 15. septembrini igapäevaselt puhas olema. Pargi ümbrusest on liiva seest peale prahi ka kivid kokku korjatud.

Tulevikus plaanib firma Männiku randa ehitada terrassiga pisikese rannakohviku, taotlus selle rajamiseks on juba valda esitatud. Juba sel aastal pakutakse rannalistele aga karastusjooke ja jäätist. Peale kohviku on tulevases detailplaneeringus ette nähtud ka viie punktiga veelauarada, kus saab korraga sõita rohkem inimesi ja sõit on pikem, ringiratast.

Kui ilmastikuolud lubavad, peaks Männikule asja olema ka talvel. „2014. aasta talvel teeme väikese liuvälja, saab sõita *snowtube*’iga ja võib-olla lumelauaga,“ lubab Männik. „Vaatame, kas inimesed tahavad siin talvel käia.“

Müra ei tee ja tossu ei aja

Firmajuhi sõnul ei pea puhkajad kartma, et wakepark kuidagi nende rahu rikuks. „Wakepark müra ei tee ja tossu ei aja ning ujumist ei sega. Puhkajad saavad vette minna igalt kaldalt, sest veelaudur kalda äärde ei sõida.

Maaailmas tehtud uuringute kohaselt on laua- ga veepeal sõitmine hoopis kasulik, sest rikastab vett hapnikuga,“ rääkis Männik, kelle sõnul saab pargis sõita nii veelaua, veesuuskade kui ka veerulaga (*wakeskate*’iga).

Elektrimootor liigutab mastide vahele paigaldatud trossi ning sõitja hoiab kinni käepidemest, mis on nõõriga trossi külge kinnitatud. Tõmmet ja liikumiskiirust reguleerib kaldalt pargi instruktor, kes hoiab sõitjal kogu aeg silma peal ning kukkumise korral juhib käepideme uuesti sõitja juurde.

„Trossi küljes on tunduvalt lihtsam ja kättesaadavam sõita kui harrastada ala mootorpaadi taga – paadi ülalpidamine on hirmkallis ja merel tihti ebasobivad ilmastikuolud,“ kinnitab Männik, kes ei ole kuulnud ühestki suuremast õnnetusest, mis wakepargis juhtunud oleks.

Sõitja otsustada on, milliseid trikke ta soovib teha. Selleks on vette paigaldatud obstaaklid. Neid võib võrrelda rulapargi atraktsioonidega. Männikul on trikkide tarvis 7 erinevat obstaaklit (4 hüpekat, 3 slaiderit, millest 1 Eesti pikim).

„Männiku Wakepark asub looduslikult parimas kohas, sest tänu tõusvatele kallastele on veepind sile ka suhteliselt suure tuule korral ja sile pind on veelauduritele väga oluline. Veekogu toidavad allikad, vesi on alati puhas ja selge. Ka võistluste korraldamiseks on Männiku justkui loodud, kõrged kaldad moodustavad loodusliku amfiteatri, kus pealtvaatajatel on võimalik kaldalt võistlust hästi jälgida, laudurid ei sõida kaugele järve peale ära, vaid kõik toimub silme all,“ loetleb firma tegevjuht.

17. mail avatakse Valdeku karjääris veelauakeskus

Männiku wakepark

- 17. maist 15. septembrini avatud kella 12st päikeseloojanguni
- Kaks 200meetrist rada 10 meetri kõrgusel oleva trossiga
- 7 erinevat obstaaklit
- Sportbatuut, kus veelaudurid saavad sooja teha ja hüppeid harjutada
- Laste ja noorte treeningud iga päev hommikuti, täiskasvanute treeningud õhtuti
- Jäätis ja karastusjoogid
- 10minutilise sõidu hind ja varustuse rent 12 eurot, võimalik osta päeva-, nädala-, kuu- ja hooajapileteid

Mastid ja terrassid on juba paigas, peagi paigaldatakse vette ka neli hüpekat ja kolm liurada.

Fotod: SS

Kas teadsid, kus Saku valla inimesed ujumas käivad?

Jälgimäel on muidu väga madalas Vääna jões üks koht, kus sügavust pooleteise meetri jagu. Kuigi põhi on mudane ja kivine, saab end seal korra siiski värskendada.

Keila jõe ääres Üksnurme külas on poldri ülepumpamiskoha juures noorte kasutatav ujumiskoht.

Metsanurme külas on Keila jõel RMK matkaraja esimese peatuskoha naabruses Pulga veskitammi juures korralik ujumiskoht koos riietevahetuskabiini, pikniku-paiga ja laste mängualaga. See sobib hästi lastele, sest vesi on seal vaid vööni.

Männiku raudteejaamast mõnisada meetrit põhjapoolsele on ujumiskoht, kus on ka infotahvel ja hüppamispukk.

Männikul Valdeku karjääris käivad ujumas nii Saku valla kui ka Tallinna elanikud.

Sakukad kasutavad tavaliselt ujumiseks Saku-Tallinna mnt parempoolset karjääri, kus Tammemäe järve ääres on kaks ujumiskohta. Ühte sõidetakse ringteelt, teise piki karjääride serva sissepööramisega Saku-Männiku teelt.

Kiisakate lemmik on Körnumäe karjäär Kirdalu külas.

Roobuka küla elanikud käivad ujumas Maidla tee ääres Roobuka veehoidlas.

Ujutakse ka Kiisa spordiplatsi lähedal Keila jões. Igal aastal on MTÜ Kodukoht Kiisa eestvedamisel seal parv kaldasse kinnitatuna jökke lükatud.

Juuli lõpus on Männikule planeeritud Eesti meistrivõistluste üks etapp, kuid väiksemaid võistlusi korraldatakse ka harrastajatele. „Kui oled oma trikki mõnda aega juba lihvinud, tahaks end proovile panna ja teistega võrrelda. Võistlustel on edasiviiv jõud,“ nentis *wakeparki* juht.

Veelauasõit – jõukohane igähele

Veelauasõit ei ole ainult fanaatikute meelelahutus, vaid sellega saab Männiku sõnul hakkama igüks. „Mingeid eelnevaid oskusi ei pea olema. Juba esimese korraga saad veest välja ja sõidutunde kätte,“ lubab ta. Noorim sõitja on operaatori teises pargis Harku järvel olnud 5aastane, kuid veelaula on sõitnud ka näiteks üle 60aastased. Ka varustust ei ole vaja. Kohale võib tulla ujumisriietes, kõik vajalik (veelaud, saapad, vest ja kiiver) antakse koha pealt.

„Algajad on enamasti umbusklikud ja tahavad kalipsot, mille me neile ka anname, kuid peagi nad loobuvad sellest,“ räägib Männik ja lisab: „Adrenaliin on sõites nii

üleval, et külm ei hakka.“ Sõidetakse enamasti kümne minuti kaupa. „Kuigi see tundub lühikeseks ajaks, siis ega korraga rohkem ei jaksagi.“

Tähelepanu, noored! Juunis algavad hommikuti Männiku *wakeparkis* Tallinna Veelauakooli laste ja noorte treeningud. Õhtuti toimuvad ka täiskasvanute treeningud, kuhu tänaseks on kahjuks kõik kohad juba broneeritud. Algõppe sõiduks annavad instruktorid kohapeal tasuta. Sõitjatel, kes on huvitatud oma sõidu edasisest lihvimisest, on võimalik võtta treeneritelt kohapeal koolitust.

Pargi avamisüritus toimub 17. mail, laupäeval kell 14. Eesti parimad veelaudrid teevad näidissõite ning kõik huvilised saavad tasuta sõitu proovida, mängivad DJ-d, saab süüa ja juua.

Täpsem info fännilehelt facebook.com/MannikuWakepark, kus maikuus registreerinud alla 19aastastel on alaga tutvumiseks esimene sõit koos koolituse ja varustusega tasuta.

VICTORIA PARMAS

VALLAVOLIKOGU ISTUNG

Saku Vallavolikogu istung toimub 15. mail algusega kell 17 Saku Valla Majas Teaduse 1, Saku alevik

PÄEVAKORD

1. Päevakorra kinnitamine
2. Vallaelanike küsimustele vastamise pooltund
3. Maa munitsipaalomandisse taotlemine
Tänassilma külas Valdmäe tn 5 kinnistu detailplaneeringu järgne krunt nr 2
4. Detailplaneeringu vastuvõtmine
Teaduse tn 11 kinnistu
5. Kinnistu koormamine isikliku kasutus-õigusega
6. Saku valla 2014. a 1. lisaeelarve 1. lugemine
7. Riigihanke väljakuulutamise
8. Ehitiste peremehetuse tuvastamine
9. Saku Vallavolikogu 16.08.2012 otsuse nr 61 tühistamine
10. Volituse andmine läbirääkimiste pidamiseks riigigümnaasiumi asutamiseks
11. Delegeerimine Saku Vallavalitsusele
12. Saku Vallavalitsuse liikme kinnitamine
13. Informatsioon Saku valla eelarvest sotsiaaltoetuste taotlemise, määramise ja maksimise ning vältimatu sotsiaalse abi andmise korra eelnõule volikogu komisjonides tehtud ettepanekutest. Volikogu seisukoha kujundamine lapsehoiutoetuse ning kolme ja enamalapselise pere koolitoetuse maksimise kohta

Vallavolikogu materjalidega on võimalik tutvuda 12. maist vallakantseleis ja valla veebilehel <http://sakuvald.ee/et/eelnoud>. Informatsioon vallasekretäritelt tel 671 2430.

TANEL OTS

Vallavolikogu esimees

Koerte ja kasside tasuta vaktsineerimine marutaudi vastu

Reedel, 9. mail

19.00-19.45 Tõdva küla keskus
20.00-20.30 Lokutil teadete tahvli juures
20.40-21.00 Vetkal

Laupäeval, 10. mail

10.00-10.45 Kurtnas haudejaama juures
11.00-13.00 Kiisal rahvamaja vastas
13.15-13.30 Tagadi küla keskus

Laupäeval, 17. mail

10.00-12.00 Sakus Tiigi 4 mänguväljakul
13.00-14.15 E-Ehituskeskuse juures
14.45-15.15 Kasemetsa jaama juures

Võimalik vaktsineerida koeri

katkuviiruse, adenoviiruse ja parvoviiruse vastu – hind 8 eurot; leptospiroosi, katkuviiruse, adenoviiruse, parvoviiruse ja parainfluensa vastu – hind 12 eurot.

Kasse on võimalik vaktsineerida herpesviiruse, kaltsiviiruse ja panleukopeenii viiruse vastu – hind 10 eurot.

NB! Kaasa vaktsineerimispassid.

Volitatud loomaarst HELI SUITS, tel 504 1060

VALLAVALITSUSE ISTUNGID

ANNELI SULIN

29. aprilli vallavalitsuse istungi päevakorras oli 20 päevakorrapunkti.

Kahe korraldusega anti nõusolek jäätmeloa väljastamiseks: SOL Eesti OÜ taotleb jäätmeluba tavajäätmete kogumiseks ja veoks, olmejäätmete kogumiseks ja olmejäätmeveoks majandus- või kutsetegevusena Harjumaal ning Swamp Group OÜ taotleb jäätmeluba metallijäätmete kogumiseks ja veoks majandus- või kutsetegevusena Harjumaal.

Kinnitati Kiisa Rahvamaja koosseis alates 1. maist, kokku 5,25 ametikohta.

Harjumaal Omavalitsuste Liidu büroole anti luba kasutada Saku valla logo laulu- ja tantsupeoga seotud ürituste ettevalmistamisel ja läbiviimisel 2014. aastal.

Algatati teenistuslik järelevalve ja moodustati komisjon järelevalve läbiviimiseks.

Väljastati müügipilet Sulev Pihlile perioodiks 14.05.–13.06.2014 taimedega kauplemiseks Kiisa alevikus Tõdva-Hageri tee ja Laulu tänava vahelisel alal.

Rahuldati Evelin Kübersoni poolt Saku Vallavalitsusele 14.04.2014 esitatud vaie.

Pikendati ettekirjutuste nr 11/11 ja 12/11 täitmise tähtaega kuni 14.04.2015 ning ettekirjutuse nr 02/10 punkti 2 nõude täitmise tähtaega kuni 15.10.2014.

Saku vallas elav raske puudega laps otsustati suunata riigi rahastatavale lapsehoiuteenusele. Saku vallas elavast sügava puudega isikule otsustati seada hooldus.

Tunnistati kehtetuks Saku Vallavalitsuse 28.02.2006 korraldus nr 186 ja 27.08.2001 korraldus nr 1047 „Hooldaja määramine”.

Ühe korraldusega määrati ehitise arhitektuursed ja ehituslikud lisatingimused ning viie korraldusega määrati projektteerimistingimused.

Korraldatud jäätmeveoga liitumisest vabastati 12 jäätmevaldajat.

Väljastati ehitisluba üksik-elamu püstitamiseks aadressil Jälgimäe küla, Vidriku tee 17; maakaabelliini ja alajaama raja-

miseks vastavalt projektile „Roosna kinnistu elektrivarustus, Kajamaa küla, Saku vald” aadressil Kajamaa küla, Päästevälja, Sirtsupõllu, Soopealse, Kasevitsa ja 11342 Saku-Tõdva tee; aiamaa juurde- ja ümberehitamiseks üksikelanuks aadressil Metsanurme küla, Annekesee tee 9 ning anti kirjalik nõusolek abihoone püstitamiseks aadressil Metsanurme küla, Annekesee tee 9.

Väljastati kasutusluba rajatud maakaabelliinile ja alajaamale aadressil Jälgimäe küla, Mari, Merle, Liisu, Nõmme, Tiiu, Tiidu, Etsi, Ülle ja Manni ning vilimis- ja laohoone laiendusele aadressil Saku alevik, Tallinna mnt 2.

Otsustati sõlmida võlgnikuga Saku valla ees oleva võlgnevuse osas maksegraafik.

OÜ-ga Ortodontiakeskus otsustati sõlmida tähtajatu üürileping alates 29.04.2014 Saku alevikus Pargi tn 27 asuvate äriruumide kasutamiseks hambaraviteenuse osutamiseks.

KRISTI JÕELEHT

6. mai istungi päevakorras oli 19 punkti.

Kiisa Rahvamaja otsustati sulgeda töötajate puhkuste perioodiks 30.06.–28.07.2014.

Kehtestati Saku Valla Noortekeskuse ruumide lahtiolekuajad suveperioodil: Sakus on noortekeskuse ruumid avatud 02.–20.06.2014 kella 12–18 ja suletud 23.06.–24.08.2014, Kiisal on noortekeskuse ruumid avatud 02.–06.06.2014 kella 12–18 ja suletud 09.06.–31.08.2014.

Tunnistati kehtetuks Saku Vallavalitsuse 09.08.2011 korraldus nr 646 „Hoolduse seadmine ja hooldaja määramine”.

1 isikuga sõlmiti sotsiaalkorterit tähtajaline üürileping.

Hilja Soomrele väljastati müügipilet 11.05.–11.07.2014 kauplemiseks aiasaadustega Saku aleviku keskpplatsil Saku Vallavalitsuse määratud kohal.

Kehtestati detailplaneering Roobuka külas Veskimetsa kinnistul.

Algatati detailplaneering, anti detailplaneeringu lähteseisukohad ja jäeti algatamata keskkonnamõju strateegiline hindamine Tänassilma külas Vetevana tee 7 kinnistul. ➤

Informatsioon detailplaneeringutest

Tulenevalt planeerimisest vaatas Saku Vallavolikogu üle Saku vallas kehtestatud üldplaneeringud. Üldplaneeringute ülevaatamise eesmärk on selgitada välja kehtiva üldplaneeringu ajakohasus ja kas arengu suunamisel ning maakasutuse edasise kavandamisele on vajalik teha muudatusi.

Saku valla territooriumil on kehtestatud kaks üldplaneeringut:

1. Saku valla üldplaneering, kehtestatud Saku Vallavolikogu 09.04.2009 otsusega nr 22; 2. Saku aleviku ja lähiala üldplaneering, kehtestatud Saku Vallavolikogu 16.08.2012 otsusega nr 60.

Üldplaneeringu ülevaatamise tulemused on kinnitatud Saku Vallavolikogu 17.04.2014 otsusega nr 23. Saku Vallavolikogu otsustas, et kehtivad üldplaneeringud on ajakohased. Saku valla arengu suunamisel ja maakasutuse kavandamisel ei ole vaja teha muudatusi. Saku valla üldplaneering ning Saku aleviku ja lähiala üldplaneering vastab planeerimisest § 29 lõikes 1 sätestatule. Olemasolevaid üldplaneeringuid ja nendes määratletud arengueesmärgid on võimalik täita.

Saku Vallavolikogu otsusega on võimalik tutvuda Saku valla kodulehel

<http://www.sakuvald.ee/uldplaneering> ja Saku Vallavalitsuses (Teaduse 1, Saku)

Saku Vallavalitsuse 6.05.2014. a korraldusega nr 392 algatati detailplaneering, anti lähteseisukohad ning jäeti algatamata keskkonnamõju strateegiline hindamine Saku valla Tänassilma küla Vetevana tee 7 (katastritunnus 71801:001:0857) kinnistul. Planeeringu koostamise ülesanne on kinnistu ehitusõiguse muutmise (lubatud hoonestusala ja maksimaalse ehitusala suurenemine). Detailplaneering on vastavuses Saku valla üldplaneeringuga. Planeeringuga haaratud maa-ala suurus on ca 2548 m². Vt <http://sakuvv.kovtp.ee/et/detailplaneeringud>

Saku Vallavalitsuse 6.05.2014. a korraldusega nr 391 kehtestati Saku valla Roobuka küla Veskimetsa kinnistu (katastritunnus 71814:001:0015) detailplaneering. Veskimetsa kinnistu asub Saku valla üldplaneeringu kohaselt osaliselt tiheasustusega alal, kus maakasutuse juhtotstarve on pere- ja ridaelamumaa ning osaliselt hajasustusega alal, kus maakasutuse juhtotstarveteks on looduslik ala ja haljasala ja parkmetsade maa, kaitsehaljastuse maa ning riigimetsamaa. Detailplaneering ei sisalda üldplaneeringu muutmise ettepanekut. Vt <http://sakuvv.kovtp.ee/et/detailplaneeringud>

Detailplaneeringute ESKIISLAHENDUSTUTVUSTAV ARUTELU toimub 15.05.2014 kell 15 Saku Valla Majas (Saku, Teaduse tn 1). Päevakorras:

1. Saku alevik, Tallinna mnt 10 kinnistu ja lähiala (katastritunnus 71801:010:0083) detailplaneering. Planeeringu koostamise ülesanne on Saku alevikus Tallinna mnt 10 (Saku Gümnaasium) kinnistul ja lähialal täiendava sotsiaalmaja sihtotstarbega krundi moodustamine, ehitusõiguse määramine koolihoone laiendamiseks ja spordihoone ehitamiseks ning liikluskorralduse määramine. Planeeringuga haaratud maa-ala suurus on ca 93000 m².

2. Roobuka küla, Metsanurga tee 19 kinnistu (katastritunnus: 71814:001:0427) detailplaneering. Planeeringu koostamise ülesanne on kinnistu ehitusõiguse muutmise (lubatud hoonestusala ja maksimaalse ehitusala suurenemine). Planeeringuga haaratud maa-ala suurus on ca 2700 m².

Eskislahenduste põhijoonistega ja seletuskirjadega on võimalik tutvuda 9.05–15.05.2014. a Saku valla kodulehel <http://sakuvv.kovtp.ee/et/detailplaneeringute-avalikustamine> ning Saku Vallavalitsuses tööaegadel.

Teade Kajamaa ja Lokuti külas asuvate Maritsa, Konnapõllu, Karja, Paju, Krossi, Nõlva ja Pikametsa kinnistute detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) programmi avaliku väljapaneku ja arutelu kohta.

Strateegilise planeerimisdokumendi koostaja SWECO Projekt AS teatab, et on valminud Saku valda kavandatava hipodroomi ja ratsaspordikeskuse detailplaneeringu (DP) keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) programmi eelnõu ning tutvuda saab ka „Kajamaa ja Lokuti küla Maritsa, Konnapõllu, Karja, Paju, Krossi, Nõlva ja Pikametsa kinnistute DP” eskiisiga.

KSH objektiks oleva DP eesmärgiks on Kajamaa ja Lokuti külade alal olevate maaüksuste (Maritsa, Konnapõllu, Karja, Paju, Krossi, Nõlva ja Pikametsa) sihtotstarbe osaline muutmise ning ehisõiguse määramine hipodroomi tegevusega seonduvate hoonete ning üksikelanute (hobutalud) püstitamiseks. DP ja selle KSH algatati Saku Vallavolikogu 11.03.2010. a otsusega nr 34. DP, mille aluseks on ka RevalGate Holding OÜ arendussoov, muudab kehtivat üldplaneeringut. Riigipiiri ülene mõju ei ole tõenäoline.

DP koostamist, mille kehtestab Saku Vallavolikogu, korraldab Saku Vallavalitsus (Teaduse 1, Saku alevik, 75501; www.sakuvald.ee) - kontaktisik I. Konstantinova (planeeringuspetsialist), tel 6 712 441, e-post irina.konstantinova@sakuvald.ee.

DP koostaja on SWECO Projekt AS (Meistri tn 22, Tallinn, 13517; www.sweco.ee) - P. Kirs (projektijuht), tel 6 744 389, e-post piret.kirs@sweco.ee. KSH läbiviija on Alkranel OÜ (Riia 15B, Tartu, 51010; www.alkranel.ee) - E. Pöldvere (juhtekspert), tel 52 89 197, e-post elar@alkranel.ee.

DP eskiisi ja KSH programmi eelnõuga saab tutvuda ajavahemikul 12.05 – 29.05.2014. a. Dokumentidega saab tutvuda Saku Vallavalitsuses (E-R 9–16) ja SWECO Projekt AS-is eelnevalt ette helistades ning interneti aadressidel:

http://www.alkranel.ee/andmed/hipo/Hipodroomi_DP_KSH_programm_20.12.13_alkranel.pdf ja http://www.alkranel.ee/andmed/hipo/hipo_dp_eskiis_2014.zip

KSH programmi eelnõu ja DP eskiisi kohta saab küsimusi, ettepanekuid ja vastuväiteid esitada kirjalikult kuni 02.06.2014 a - SWECO Projekt AS-ile, piret.kirs@sweco.ee või saates need postiga aadressil Meistri tn 22, Tallinn, 13517.

KSH programmi eelnõu avalik arutelu, toimub 3.06.2014 a. Arutelu algab kell 17 Saku Valla Majas (Saku alevik, Teaduse 1) raamatukogu saalis.

◀ Jäeti algatamata keskkonnamõju hindamine saunahoone, tiigi ja varjualuse koos kuuriga rajamiseks aadressil Kajamaa küla, Adra kinnistu.

Jäätmeveoga liitumisest vastabasti 2 jäätmevaldajat.

Kooskõlastati kavandatava puurkaevu asukoht aadressil Tõdva küla, Annuse kinnistu.

1 korraldusega määrati projekteerimistingimused.

Väljastati ehitusload spordija puhkeehitiste ehitamiseks Kajamaa külas Adra kinnistul; elektri õhu- ja maakaabelliini rajamiseks aadressil Kanama küla, Untaugu ja Kivikangru.

Väljastati ehitusluba üksik-elamu püstitamiseks ja anti kirjalik nõusolek aiamaja lammutamiseks aadressil Kasemetsa küla, Timuti tee 12.

Anti kirjalikud nõusolekud puurkaevu rajamiseks Kase-metsa külas Timuti tee 2 kinnistul, varjualuse püstitamiseks Sookaera-Metsanurga külas Uus-Kaunisepa kinnistul.

Väljastati kasutusload Metsanurga elamukvartali ja Sprindi AÜ ühisveevarustuse torustiku ühendusele aadressil Roobuka küla, Sprindi tee ja Sprindi põik; veetrassile aadressil Roobuka küla, Viimsi metskond 50, Maidla tee ja Kiisa alevik, Maidla tee; reelehoonele aadressil Tõdva küla, Kiisa alajaam.

Anti nõusolek Tänassilma külas asuvate Kirsimäe ja Veskimäe katastriüksuste piiride muutmiseks ning uute piiridega katastriüksuste moodustamiseks.

Avaliku ürituse korraldamise luba väljastati MTÜ-le Saku Lions Klubi 17.05.2014 Saku alevikus Teaduse 1 hoone ümbruses ning Põik tänava ja Tallinna maantee vahelisel haljasalal toimuva Saku kevadlaada 2014 läbiviimiseks (vastutavad Harry Grünberg ja Priit Nõmmeots).

1 isikuga sõlmiti munitsipaal korteri tähtajatu üürileping.

Kinnitati Kirdalu külas asuvate Ees-Kõrnumaa kinnistu ja Suur-Kõrnumaa kinnistu osa suulise enampakkumise tulemused.

Tänu

Täna südamest noormeest, kes leidis minu mobiiltelefoni 2. mail ja andis selle Saku grillbaari. Tänu! Viivi Rehema

Hüvasti

Aprilli lõpus tabas Saku valda suur kaotus – lahkusid Vello Eensalu ja Heino Sarapuu – kaks inimest, kellest mõlema puhul jääb paljude südamesse tühi koht. Mõlemad nad aitasid valla elu edendada nii laua tagant kui pannes ise käed töödele-tegemistele külge. Nii Vello kui Heino on olnud vallavolikogu ja selle komisjonide liikmed. Heinole oli ikka oluline, et kord oleks majas, nii oli ta üks korrakaitseüksuse asutajatest. Talvel tundsid Heino tööst rõõmu kõik uisutajad, kes tema tehtud liuväljal sõitsid. Vello südameasjaks olid aga külaliikumine, taluturism ja talutoodang. Vello oli justkui valla visiitkaart, kelle tallu võis valla külalistega alati sisse astuda.

Mälestame kahte väarikat meest.

Saku Vallavolikogu ja Saku Vallavalitsus

Hajaasustuse programmi taotlusvoor on avatud

Harju Maavalitsus annab teada, et 25. aprillist 2014 algas hajaasustuse programmi taotluste vastuvõtt Harjumaal. Taotlus koos kohustuslike lisadokumentidega tuleb esitada allkirjastatuna paberil või digitaalselt Saku Vallavalitsusele hiljemalt 25. juunil 2014.

Programmi eesmärk on tagada hajaasustusega maapiirkondades elavatele lastega peredele head elutingimused ning aidata sellega kaasa asustuse püsimisele neis piirkondades. Toetatakse majapidamiste veesüsteemide, kanalisatsioonisüsteemide ja juurdepääsuteedega seotud tegevusi. Juhul kui majapidamine ei ole elektrivõrguga liitunud, toetatakse ka autonoomsete elektrisüsteemidega seotud tegevusi.

Toetust saavad taotleda füüsilised isikud, kes vastavad kõigile järgmistele nõuetele:

- taotleja alaline elukoht on hajaasustusega maapiirkonnas asuv majapidamine, millele ta toetust taotleb;
- taotleja elukoht on rahvastikuregistri andmete kohaselt selles majapidamises, millele ta toetust taotleb vähemalt alates 1. jaanuarist 2014;
- taotleja leibkonda kuulub vähemalt üks kuni 18aastane isik või kuni 35aastane määrat-

tud puudega isik, kes elab alaliselt selles majapidamises, millele toetust taotletakse ja kelle elukoht on seal ka rahvastikuregistri andmete kohaselt vähemalt alates 1. jaanuarist 2014;

- taotlejal ei tohi olla riiklikke maksude osas maksuvõlga, välja arvatud juhul, kui see on ajatatud.

Projektil võib olla ka kaastaotleja(id). Kaastaotleja peab vastama taotlejaga samadele nõuetele, v.a alla 18aastase isiku või kuni 35aastane määratud puudega isiku leibkonda kuulumise nõue. Oluline on, et projekti tulemus ei oleks poolik, vaid jõuaks tervikliku lahenduseeni. Näiteks peab projekti lõpptulemusena olema joogivei kättesaadav, juurdepääsutee olema kasutuskõlblik aastaringiselt või peab olemas olema leibkonna vajadustele vastav elektrisüsteem.

Maksimaalne toetus programmist ühe majapidamise kohta on 6500 eurot. Toetuse määramisel võetakse arvesse ka varasematel aastatel hajaasustuse elektriprogrammist ja/või hajaasustuse veeprogrammist saadud toetused. Taotleja ja kaastaotleja oma- ja kaasfinantseering peab kokku moodustama vähemalt 33,33% projekti abikõlblikest kuludest.

Kas sinu majapidamine asub hajaasustusega piirkonnas?

Saku valla koduleheküljel www.sakuvald.ee/arengukavad saad tutvuda valla üldplaneeringu kaardiga „Üldplaneeringu põhijoonis”. Varuge kannatust, sest tegemist on väga mahuka kaardiga.

Kaardil on märgitud tiheasustusalad musta katkendliku joonega. Tehke kaart võimalikult suureks, siis tulevad leppemärgid kaardil paremini esile. Kui sinu majapidamine jääb selle ala sisse, siis ei ole tegemist hajaasustusalaga, vaid tiheasustusega. Üldjuhul on tehtud tiheasustusalad kollaseks.

Kui sinu majapidamine asub kollasel alal, aga sellel puudub tiheasustuse märg, siis nimetatakse seda kompaktses hoonetusega alaks. Hajaasustuse programmist saab taotleda toetust sel juhul, kui sellel alal elab 1. jaanuari seisuga vähem kui 50 inimest.

Enne taotluse koostamist tutvuge programmdokumendiga, mis asub EASi kodulehel avalike teenuste arendamise alamlehel toetuste all. Ka taotlusvormid asuvad EASi veebilehel.

Info:

Hajaasustuse programm - **Hele-Mall Kink**, telefon 671 2405, helemall.kink@sakuvald.ee Vee- ja kanalisatsioonisüsteemide rajamine – **Irene Leivategija**, telefon 671 2421, e-post: irene.leivategija@sakuvald.ee Juurdepääsuteed ja autonoomsed elektrisüsteemid - **Virko Kolks**, telefon 671 2406, e-post: virko.kolks@sakuvald.ee

Tähelepanu, kaugküttetarbijad!

Neljapäeval, 5. juunil 2014 kell 19 ootame teid Saku Valla Majja Teaduse 1 arutamaks aleviku soojusenergia-tootmise tuleviku ja kortermajade soojustamise teemadel.

Loodame aktiivset osavõttu.

Initsiatiivgrupi nimel TOOMAS VAHEMÄE, tel 5373 6090

Maikuu viimasel pühapäeval valib Eesti Euroopa Parlamenti

ALO HEINSALU

Vabariigi Valimiskomisjoni esimees

Euroopa Parlamendi valimised toimuvad Eestis 25. mail. Kümme aastat Euroopa Liitu kuulunud Eesti kodanikud valivad kolmandat korda need kuus saadikut, kes järgneval viiel aastal Eesti sõnumi Euroopasse viivad.

Euroopa Parlamendi valimiste suurim muutus võrreldes viie aasta taguse ajaga on avatud nimekirjade taaskasutuselevõtt. Teisisõnu, valija annab hääle talle meelepärasele kandidaadile. Kui kandidaadi erakond kogub üldkokkuvõttes samuti nii palju hääli, et nad saavad oma esindaja Euroopasse läkitada, saab mandaadi just see kandidaat, kes kogus kõige enam hääli. Vahet ei ole, kas ta on asetatud partei siseselt nimekirjas esimesele või 12. positsioonile.

Palju on tuntud huvi ka selle vastu, mis saab siis, kui inim hääli kogunud kandidaat loobub oma kohast – kas siis lähivad hääled kaotsi? Lühike vastus on, et ei lähe, sest mandaadi saab sellest nimekirjast hääletavalt järgmine kandidaat.

Üksikkandidaadid on Euroopa Parlamendi valimistel justkui ühe kandidaadiga erakonnad, kes võistlevad hääle eest kõrvu erakondadega. Näiteks võiks tuua 2009. aasta valimised, kus Indrek Tarand oleks võinud hääle arvu järgi veel teise mandaadi saada, kuid üksikkandidaadina ei olnud tal mõistagi võimalik kedagi kaasa võtta. Samuti ei saa üksikkandidaat endale määrata asendusliiget. Kui üksikkandidaat loobub, saab koha esimesena mandaadist ilma jäänud erakond või

üksikkandidaat.

Hääletada saavad Euroopa Parlamendi valimistel Eesti kodanikud ja ka kõik Eestis elavad teiste Euroopa Liidu liikmesriikide kodanikud.

Euroopa Parlamendi valimised toimuvad maikuu viimasel pühapäeval. Võrreldes eelmiste kordadega on valimispäev nihutatud varasemaks. Hääletaja jaoks on see mugavam, puhkused ei ole veel alanud, tööine ja asine mõtteviis paneb tegutsema ja kaasa mõtlema.

Neile, kes aga siiski valimiste pühapäeval jaoskonda minna ei saa, on pakkuda mitmeid teisi võimalusi oma eelistuse väljendamiseks.

Kümme päeva enne valimispäeva ehk 15. maist algab elektrooniline hääletamine, mis kestab 21. maini. Samal ajal saab juba oma hääle anda ka jaoskondades – 15.-18. maini toimub hääletamine maakonnakeskustes ning 19.-21. maini on avatud kõik jaoskonnad. Valimispäeval saab hääletada vaid oma jaoskonnas ning hääletamiskasti tellida ka koju.

Euroopa Liit oma 28 liikmesriigiga on kirju organisatsioon. Kui Eestis saab kandideerida alates 21. eluaastast, siis näiteks Austrias ja Prantsusmaal tohib kandideerida 18aastane, Itaalias ja Kreekas alles 25aastane ELi kodanik. Eestis valimiskünnis puudub, kuid pooltes ELi riikides on see olemas, jäädes 1,8% ja 5% vahele. Belgias, Kreekas, Küprosel ja Luksemburgis on hääletamine kohustuslik. Ja isegi valimispäevad on erinevad – hollandlased ja ühendkuningriigi elanikud saavad oma valiku teha juba 22. mail. Meie valimispäev on pühapäev, 25. mai.

Kaja Kallas: Haldusreformi asemel oleks vaja hoopis riigireformi

VICTORIA PARMAS

Esmaspäeval Sakut külastanud Riigikogu majanduskomisjoni esimees Kaja Kallas ütles Saku Sõnumitele, et Eesti eri paigus käimine aitab mõista, kuidas mujal mõeldakse ja vältida seaduste muutumist liialt Tallinna-keskseks.

Mis on valitsuse vahetumisega saanud haldusreformist ning tõmbekeskuste kaardist, mille pealt Saku on välja jäetud?

Tõmbekeskuste teema ei ole sellisel kujul enam aktuaalne ning uut head plaani pole veel välja käidud. Regionaalministri ametikoht kaotati, kuna muutunud on mõtteviis – regionaal-seid külgi peavad silmas pidama nii haridus, sotsiaal, majandus kui kõik teised valdkonnad. See ei ole enam ühe inimese vastutusalas. Olen kuulnud tihti lauset, et haldusreform tuleb ära teha. Kui aga küsida inimestelt, et mis asi see on, mille me peame ära tegema, siis ei osatagi seda öelda.

Omavalitsuste reformimise asemel oleks vaja pigem riigireformi, sest ka riigi tasandil on palju dubleerimist. Näiteks mitmeid seadusega maavalitsustele pandud ülesandeid täidavad hoopis teised ametid. Samas maa-ametis, mis loodi maareformi läbiviimiseks, töötab üle 300 inimese, kuigi reform ise on juba peaaegu lõppenud. Selliseid näiteid on veel küll. Ka riigi äriühingute ja sihtasutuste toimimismudel ei ole majanduslikult mõistlik. Aga riigireformi tegemiseks on vajalik sõltumatu organisatsiooni analüüsi, mis ikkagi on need dubleerivad ülesanded ja selleks on riigikontroll.

Kohalikus omavalitsuses on kõige pikemad järjekorrad just ehituse ja planeerimisega tegelevate ametnike uste taga. Uut ehitus- ja planeeri-

misseedustikku on ette valmistanud juba kuus aastat. Mis sellest on saanud?

Uue ehitusseadustiku ja planeerimiseseaduse eesmärk on muuta kehtiv ja liiga üldine seadus konkreetsemaks, selle koostamisel on arvesse võetud ka kohtupraktikat. Näiteks on ehitusseadustikus väga hea tabel, kus on selgelt välja toodud, kuidas inimene peab erinevate ehitiste puhul toimima. Sealt on kohe hea näpuga järke ajada, mida ja millal peab tegema.

See on väga põhjalik ja mahukas eelnõu – 10 cm kõrgune pakk kahelt poolt täis trükitud A4 lehti – ja meile on tulnud ka väga palju muudatusettepanekuid. Üldiselt võib need jagada kaheks. Kui ise ehitatakse, tahe-takse, et ei oleks piiranguid ning saaks ruttu ja odavalt valmis. Kui naabrimees ehitab, siis võiks protsess aga kaua aega võtta ning võiks olla palju võimalusi tema tegevuse vaidlustamiseks.

Planeerimiseseaduses on kaks suuremat muudatust: tiheasumites kaob ehitamisel ära detailplaneeringu kohustus ning kohalikele omavalitsustele tekib ajaline kohustus – detailplaneeringud tuleb ära menetleda kolme aasta jooksul. Sellest tulenevalt on muudatuste taga kolm huvigruppi: inimesed, kes pelgavad, et ilma detailplaneeringuta saab ehitama hakata; omavalitsused, kes kardavad, et nende koormus kasvab, ning arhitektid ja planeerijad, kes on mures oma töö vähenemise pärast. Nende kolme huvigrupi ootused seadusele on küllaltki vastuolulised.

Tallinna ümbruse valdade elanikke puudutab väga ka teine majanduskomisjonis olev eelnõu – ühistranspordiseadus. Kuidas tundub, kas Tallinn peab loobuma tasuta ühistranspordist või saavad varsti ka kõik ülejäänud

EUROOPA PARLAMENDI VALIMISED 2014

N	R	L	P	E	T	K	N	R	L	P
15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.05.2014
EELHÄÄLETAMINE							VALIMISPÄEV			
Maakonnakeskuses hääletamine 12.00 - 20.00				Jaoskonnas hääletamine 12.00 - 20.00			Hääletamist ei toimu			
E-hääletamine valimised.ee 9.00 - ...							Jaoskonnas hääletamine 9.00 - 20.00			
... - 18.00							Kodus hääletamine			

Riigikogu majanduskomisjoni esimees Kaja Kallas: Meie arengut takistavad meie väärtused – mida rohkem suudame teistega koostööd teha, seda paremini meil läheb.
Foto: SS

Eesti elanikud Tallinnas tasuta sõita?

Seaduseelnõus on kirjas, et omavalitsus tohib seadusest suuremaid sõidusoodustusi kehtestada vaid siis, kui tal on selleks avalik huvi ja põhjendatud alus. Soodustus ei tohi aga diskrimineerida sõitjaid elukoha järgi. Elukoha järgi võib anda suuremat soodustust ainult nendele inimestele, kes on võrreldes teiste piirkondade elanikega kehvemas seisus. Näiteks saarte elanikel on suuremad kulutused seoses transpordiga. Me ei taha tallinnastelt tasuta sõiduõigust ära võtta, vaid tahame, et seda saaks kasutada kõik Tallinnas sõitjad. Eks näis, mis saab, tõenäoliselt katkestame teise lugemise ja anname uue muudatusettepanekute tähtaja. Siiani pole keskerakond muudatusettepanekut sellele paragrahvile teinud.

Rail Balticu koosolekul on näha, et kohalikke inimesi see teema ärritab. Inimesed ei näe kiirraudtees endale mingit kasu, vaid pigem kahju. Mida neile öelda?

Rail Balticu teemal on kuulda vastuolulisi arvamusi: raudtee ei tohi meilt läbi minna, aga ta peab tegema siin peatuse. Teemat tuleks aga vaadata laiemalt. Meil on raudteeühendus Venemaaga, aga ei ole Euroopaga.

Rail Baltic on üks kolmest sammust, mis meil Euroopaga ühinenemisel veel astumata on jäänud ja mis on meie julgeoleku seisukohast väga tähtsad. Teised kaks on elektrivõrkude ühendamine mandri-Euroopa elektrivõrkude süsteemiga ja alternatiivse gaasitoru ehitamine Venemaalt tuleva kõrvale. Praegu on piltlikult öeldes nii, et keegi võib Venemaal kangi tõmmata ja selle tagajärjel kaob Balti riikides vool. Samuti pruugib vaid Venemaaga tülli keerata ja gaasihinnad tõusevad meeletult.

Kritiseeritud on raudtee kasutamise oletatavat mahtu. Nii kaua kui meil raudteed pole, ei saa me ka täpselt öelda, kui palju seda kasutama hakatakse. Elu on näidanud, et enamike toimivate raudteede puhul hinnati nende kasutust väiksemaks kui see hiljem osutus. Tagantjärele vaadates on raudtee end aga alati õigustanud. On kaarte, mis näitavad inimeste kaugust keskustest vastavalt liikumisvõimale ning Rail Balticu olemasolul paraneks meie geograafiline positsioon märkimisväärselt. Kohaliku elaniku kasu tuleb aga sellest, et kaubad hakkavad kiiremini liikuma, ettevõtjatel läheb paremini, nad saavad maksta suuremaid palku ja selle pealt maksavad rohkem makse ning elu Eestis areneb ja muutub inimese jaoks odavamaks.

Tegime ära!

▲ Tänaõhtu küla Arunõmme Seltsi esimesed heakorraltugud. Fotod: Marek Reinolt
◀ Talguline Masu ja gaasimask.

Üks näide talgureportist:

- Osales 54 inimest, neist 33 täiskasvanut ja 21 last, 4 järelhaagisega autot ja 1 traktor.
- Kokku koguti 15 m³ prügi ja u 40 rehvi.
- Ära koristati 7500 m² maapinda ja ligi 500 meetrit teeääri
- Püstitatud eesmärk sai 100% täidetud.

Henrik Raave, MTÜ Arunõmme Selts

▲ Marek, Peeter ja Mati - omad poisid Metsanurmes ära tegemas.

Foto: Anneli Kana

➤ Veel kaks kotti ja Kiisa metsaalune on puhas!

Foto: Brigita Valdmaa

Vt ka lk 1

Täname kõiki talgujuhte ning tublisid talgulisi, kes panustasid valla puhtusesse ja heakorda.
Saku vallavalitsus

Jaani kiriku akustika võimendas võimsat puhkpillimuusikat veelgi. Foto: erakogu

Saku puhkpillid kõlasid Peterburis

25. aprilli varahommikul pakkisid Saku puhkpilliorkestri lõbusad moosekandid oma asjad reisibussi, võtsid kaasa hea tuju ja sõit Peterburi poole võis alata. Piiriületus Narvas kulges ladasalt ning olimegi Venemaal.

Jaani kirikusse jõudsime kiiresti, sest bussijuhil oli kodutöö tehtud ja ta tundis linna väga hästi. Kiriku hostel oli tagasihoidlik, kuid värselt remonditud ja mugav. Esimesel õhtul tutvusime linna vaatamisväärsuste ja toidukultuuriga. Palju suhtlesime kohaliku kogukonna ärksamate esindajatega.

Järgmisel päeval tõusime ootusärelt, sest pärastlõunal ootas meid ees esinemine. Kontserdi avalugu oli Tõnis Kõrvitsa setu rahvaviiside ainetel „Tulkõ kokko!“. Meiega oli kaasas ka solist Janari Jorro, kes esitas koos orkestriga G. Caccini „Ave-Maria“ ja T. Giordani „Caro mio ben“. Laulud kõlasid võimsalt ja rahvas nautis meie solisti esitust väga. Eriti võimsaks tegi esituse kiriku akustika. Aivar Puki esituses sai rahvas nautida F. Schuberti serenaadi. Muusikapalas „What a wonderful world“ mängis altsaksofonil soolot Ever Talumaa. Kontserdil kõlas palju Raimond Valgre lugusid. Meie lavaetteaste lõpetas popurii Kustas Kikerpuu lauludest.

Aplaus kestis pikalt ja meie premeerisime sooja vastuvõttu lisalooga „Russian sailor's dance“ (Vene madruste tants). Selle lauluga avanes ka vene hing ja temperament. Rahvas tõusis püsti, aplodeeris ning tantsis. Olime meelitatud sellest külalislahkusest ja vastuvõtust. Enne ärasõitu tegime veel Peterburi linnas bussiekskursiooni, giidiks kohalik eestlane Aino Tonka, kes on Peterburis elanud juba üle 40 aasta. Tagasi Eestisse sõitsime rõõmsa meele ja rahuloluga hinges, kaasas giid Aino tervitused oma nooruspõlve sõpradele-tuttavatele Sakus. **MATI ÄRM**

Sügav kummardus ja tänusõnad Saku Vallavalitsusele, Eesti Kontserdile, Mati Ärmile, Ants Reinholdile ja Mart Hüüpile, tänu kellele oli meil võimalus propageerida puhkpillimuusikat ja esindada Saku valda väljaspool Eestit. Puhkpilliorkester SAKU

Meie elu on meie mõtete

HELEN KIIS

Saku vald on minu kodu olnud viimased viis aastat. Kui kaunist mereäärsest naabervallast siia kolisin, olin kõhklev ja skeptiline. Aastate jooksul on igapäeva-elu kõikidele küsimustele vastused andnud – siin on turvaline ja lastesõbralik. Tunne me, et oleme kodus. Ja seda mitte ainult tänu ümbritsevale keskkonnale, vaid just tänu inimestele, kes on avatud ja sõbralikud, võtavad kiiresti omaks, inspireerivad.

Ühel aprillikuu pärastlõunal sain tuttavaks neist kahega – vendade Siimu ja Märdiga. Pärit on nad viielapselisest perest. Tee nende kodumajani Saku keskusest on pikk ja vonklev – tuleb tunnistada, et kahjuks ka mitte kõige paremate killast. Kas ja kuidas poisid siit üldse välja saavad, mõlgutan muremõtteid, kui poiste kodumaja ette keeran.

Pereema Merike juhatab mind lahkelt edasi. Võtan suure pere suure söögilaua tahha istet ning juba veerebki kõrvaltoast kohale üks vendadest, vanim. Siim on säravate silmadega 24aastane noormees terase silmavaate ja avala naeratusega. Tema noorem vend Märt (20) on pisut tagasihoidlikum, kuid ei jää oma sõbralikkusega vanemale vennale sugugi alla.

Teistest pereliikmetest eristab vendasid see, et nad on umbes 6-7aastaselt ilmnunud raske ja aastatega kiiresti süveneva kroonilise lihashaiguse tõttu ratastoolis. Lisaks kimbutavad neid haigusega kaasnevad muud tervisehädad, ka nägemine kipub alt vedama. Haigus piirab oluliselt nende igapäevast elu ja liikumisvabadust, teeb tuleviku tumedaks.

Aastaid tagasi haigusest teadaaamine tabas perekonda, kui välk selgest taevast. Tulevikuväljavaade oli konkreetne ja lühike, lajatas otse lagipähe – ravi ei ole, tulevik on tume. Merikese sõnul löid alguses valu ja lootusetuse lained pea kohal kokku. Leppimine tuli tasapisi. Poistele muidugi veel kordades raskemalt kui vanematele.

Kes teeb, see jõuab

Õnnelikuks pöördepunktiks said invaloümpiamängud, mida pere juhulikult televiisorist nägema sattus. See oli aastal, mil Eesti sportlased ka hulgaliselt medaleid koju tõid. „Vaadake, kui tublid noored. Nii mitmeidki teist veel raskemas olukorras. Kui nemad saavad, siis saaksite teiegi,“ sõnas Merike tookord poistele. Ja unistus oligi idanema pandud.

Merike asetab lauale hunniku medaleid, üks säravam kui teine. Ja see on ainult pisku tervikust. Haiguse algusaastate auhinnalised kohad tulid ratsutamises. Hiljem tõid noormehed medaleid koju Jüri Jaansoniga Kahe Silla jooksu ratastoolisõitult Pärnust.

Märt ja Siim on rahul, et elavad rahulikus maakohas.

Saku valla hakkajad ja abivalmid naised Anneli ja Mai kutsuvad kõiki üles Siimu ja Märti aitama. Facebooki kampaania raames kogutakse raha, et soetada neile inva WC-pott ning -dušitool, mis aitavad nende igapäevaelu kergemaks muuta. Kui soovid aidata, on Sinu panus sobivas summas ülekande näol väga oodatud. Asjade ostu ja üleandmise korraldavad Mai ja Anneli koos Saku Vallavalitsusega. Annetusi saab teha a/a EE262200001108034508 Swedbankis Mai Magnus nimele (selgitusse palun kirjutada perekond Liiv).

Sport on viinud neid ka väljapoole Eestit, viimati eelmisel suvel Saksamaal Euro Cup 2013 sarjas toimunud elektriratastooli saalihoki võistlustele, kust esmakordselt osalenud Eesti meeskond naases koju 5. kohaga.

Ka praegu valmistuvad Märt ja Siim suve alguses toimuvateks elektriratastooli saalihoki võistlusteks, samuti sügisesteks Jüri Jaansoniga sõitudeks. „Kuld on veel võtmata,“ ütleb Siim, kelle sõnul on kõige tähtsam siiski osavõtt.

Trenni teevad vennad vähemalt kord nädalas. Vastavalt vanemate võimalustele ja sõprade abivalmidusele. Noormehed on alati valmis – tahe liikuda ja saavutada on jõud, mis ületab nii mõnegi takistuse ja paneb aluse ühisele suurele unistusele – jõuda sellel alal paraolümpiale Eestit esindama.

Vahel on tahe ka suurem kui võimalused. Nii on vanemate suureks meelehärmiks tulnud ette ka olukordi, kus teineteisest indu ja tuge saades on poisid vaikselt kodunt putku pannud, kui vajalikul hetkel pole olnud kedagi, kes aidata saaks. Soov tegutseda on lihtsalt nii suur. Seda aga poisid teistel järele teha ei soovita – mõistlikum on ikka oma plaanidest varakult teada anda, ühiselt lahendusi leida, mitte lähedastele asjatut südametšalv ja muret valmistada.

Sihikindlus viib sihile

Sihikindlus ja suur tahe on neid ka varem sihile viinud. „Alustatu tuleb ju ikka lõpule

tulemus

▲ Siim päevakeskuse Lemme suvelaagris 2010.

▼ Medaleid on nii ratsutamise kui ratastoolivõistlustelt.

▲ Saku Päevakeskuses Merike Susi Avatud Loovmuusikaruumis.
▼ Mullu suvel Saksamaal Euro Cup elektriratastooli saalihoki võistlustelt tuldi koju 5. kohaga.

Saku Päevakeskus, erakogu

viia," sõnab Märt, kui temalt uurin, kuidas tal leidis tahet ja jaksu Tallinna Transpordikool edukalt lõpetada vaatamata teadmisele, et õpitud oskusi praktikasse rakendada ei õnnestu tal kunagi. Noormeeste sõnul on igapäevaselt just pisiasjad, uued teadmised, oskused ja kogemused need, mis sära silmisse toovad, jõudu annavad ja tegutsema ajendavad. Nii oskavad nad hinnata maaelu vaikust ja rahu, olgugi et linnamelus oleks liikumis- ja tegutsemisvõimalus ehk mõnevõrra suurem. Tunnevad rõõmu, et saavad veeta aega Saku Päevakeskuses ja osaleda aktiivselt Saku Toomase koguduse töös. On tänulikud oma sõpradele, kes on olemas, toetavad ja abistavad.

Muidugi, üks ka teineteise seltsis on segasem. Nii nagu ka koos pere teiste lastega. Kuigi pere pisemad võivad teinekord oma lõputu aktiivsusega vägagi tüütud olla, on neist enamasti ikka palju kasu. Keda siis veel appi paluda, kui vajalik ese käest voodi alla veerema kipub? Ja kes tunneks rohkem rõõmu koduüüel ratastoolidega vendade süles ringi kimamisest kui mitte pere pesamunad, kellele see privileeg on antud.

Vendade aitamine ja neid raskustes toetamine on teistele lastele juba maast madalast õpetanud hoolivust, teistega arvestamist, tolerantust. Ega see alati kerge ole, eriti kui aeg-ajalt tundub, et suur osa ajast ja vanemate energiast kulub vendadele. Vendadele oleks justkui enam lubatud...

Õnn on see, et siin peres üksteist usaldatakse ja räägitakse ka rasketest asjadest, näiteks perekoosolekul, ja jõutakse lahenduseni, mis on kõigi soove arvestades hetkel kõige parem.

Kui kuidagi ei saa, siis kuidagi ikka saab

Kuigi igapäevaelu ei ole kaugeltki lill, siis kurtmist ja hala siin majas juba naljalt ei kuule. Klaas olgu alati ikka pooltäis! Kui mõnikord kipubki tunduma vastupidi, on ühtehoidvad lähedased ja sõbrad need, kelle abiga päike taas pilve tagant välja meelitatakse. Noormeeste ja nende tegusa emaga juttu puhudes tundubki, et see elamise viis on omane tervele nende perele. Samamoodi nagu ka ühine tegutsemine, üksteisele toetumine ning kõigi soovidega arvestamine.

Kuidas on ikkagi võimalik, et nii raskes olukorras noored suudavad end tegudele motiveerida ja igapäevaelust rõõmu tunda. Ja mis on pereema jõu allikas?

Merike vaatab mulle avalalt otsa ning ütleb: "Aga mismoodi siis veel oleks võimalik? Suureks abiks ja toeks on ka pereisa ning terve ja toimiv peremudel. Olgu olukord kui tahes raske, üheskoos tuleme kuidagi toime ikka."

Müts maha sellise suhtumise ees. Müts maha selliste inimeste ees, kes meie koduvalda rikastavad ning õpetavad hindama hetki ja olemasolevat, inimesi ja iseend.

Laadale, laadale!

Traditsiooniline Saku Kevadlaat toimub sel aastal 17. mail ja seda juba 27. korda. Ka toimumispaik on traditsiooniline - Saku Valla Maja sees ja maja ümber platsidel ning väljakutel. Kaugemalt tulijale olgu öeldud ka aadress - Teaduse tn 1. Siiski on midagi ka ebatraditsioonilist. Nimelt korraldab Saku laata peakorraldajana esmakordselt Saku Lions Klubi. Saku lõvid on oma 23 tegevusaasta jooksul kasvanud just nii toimekaks, et üritus vedada võtta. Lõvide eesmärk on koguda Saku valla kogukonna heaks võimalikult palju heategevusvahendeid, et siis jälle märgata, hoolida ja aidata. Ajasime juttu laada peakorraldajaga, Saku Lions klubi I asepresidendi Harry Grünbergiga.

Mis on uut selle aasta laadakorralduses?

Sel aastal toimub kevadlaat esmakordselt Saku Lions Klubi ja Saku Vallavalitsuse koostöös. Täname vallavalitsuse töötajaid, kes on lahkesti meid aidanud nõu ja jõuga. On ju siiani olnud laada korraldamine vallametnike rida ja nende aastate jooksul kogunenut on kulda väärt teada ja kasutada. Koostöö eesmärk on tuua laada formaati uusi suundi ja tegevusi. Oleme kindlad, et tulemus saab olema mitmekesisem ja läbi külastajate rahulolu õnnestub meil üheskoos teenida tulu heategevuslike projektide elluviimiseks.

Mis on laadal toimumas?

Laada üks eesmärk on olnud ja on ka sel aastal - pakkuda kvaliteetseid kevadkaupu aeda ja kodudesse. Taas on maha mõõdetud traditsioonilised kauplemisalad. Osta on võimalik taimi, käsitöö- ja kodukaupu, riideid ja jalanõusid ja palju muud huvitavat. Oleme panustanud sellele, et ülekaalus oleks kodumaine toidu- ja tööstuskaup. Kindlasti on laadal taas lõvide õnneloos „iga loos võidab“ oma värvikate auhindadega. Avatud on Lõvikohvik, mis on seekord suurem ja otse lava kõrval. Kindlasti on kohvikus istudes parim võimalus nautida laval toimuvat ja võtta kehakinnitust. Laval tuleb taas meelelahutusprogramm, kus astuvad üles Saku parimad tegijad ja peaesinejaks on Ott Lepland.

Mida uut on kavas selle aasta laadal?

Täiesti uue teemana on laadal messiala, kus Saku valla ettevõtted saavad tutvustada oma tegevust. Ehk on just Saku laata seekord koht, kus valla tööandja leiab koduvallast tubli töövõtja, kes siiani ei ole millegipärast ettevõttest teadnud. Laadale tulevad end näitama Saku vallas tegutsevad spordiklubid ja treeningrühmad, keda on kokku ligi 20. Saku huvikeskus korraldab vallamaja kõrval kirbururu, kus saab osta-müüa kasutatud kraami. ➤

◀ Omaette ala on ka Saku vallavalitsusel, kus on esindatud Saku valla allasutused, õpilasfirmad ja mittetulundusühingud. Priitahtlikud pritsimehed tutvustavad oma tegevust ning demonstreerivad tehnikat ning oskusi.

Millist meelelahutust pakutakse lastele?

Soovime, et Saku laat oleks kogupereüritus. Seoses sellega on laste meelelahutusprogramm mitmekesine. Pealaval saab kuulata Saku parimate laululaste kontserti. Esimakordselt on avatud lasteala, kus saab hülata batuutidel ja sõita elektriautodega. Töötatakse meisterdamise koda, kus on võimalik valmistada lindudele pesakaste. Osa kultuuriprogrammist toimub ka vallamaja saalis.

Kas töötab tulla põnev päev?

Tõepoolest, laada programm on tihe ja tegevust jätkub nii suurtele kui väikestele. Soovitame seda võtta kui pereüritust, mille käigus saab tutvuda laiemalt Saku vallas toimuvaga, teha sisseoste, nautida pakutavat meelelahutusprogrammi või võtta kehakinnitust. Sisukat tegevust jätkub kindlasti päris mitmeks tunniks. Oma kohaletulekuga on kõikidel külastajatel võimalus anda oma panus kas siis otseselt või kaudselt heategevuslikesse projektidesse Saku vallas.

Kas laadale kauplema saab veel registreerida?

Jah, ikka. Kauplema on oodatud kõik traditsiooniliste laadakaupade pakkujad. Kuna on kevadine aeg, siis ootame juurde eriti istikutega kauplejaid, kuid oodatud on ka kõik teised. Sel aastal on laadal oma koduleht aadressil <https://sites.google.com/site/sakulaat/>. Sellel lehel avaneb ka link kauplejaks eelregistreerimiseks. Registreerides läbi kodulehe, saame garanteerida kauplemiskoha laadapäeval, soodsama kauplemise hinna ning tõrgeteta sujumise.

Mida laadalistele soovite?

Soovin, et tuleks ilus ilm ja laadale sõbralikud laadalised. Tore on, kui iga laadale tulnud inimene tunneks ennast laadal koduselt, sooritaks vajaliku ostu ja veedaks toredad hetked kogukondlaste keskel.

PRIIT NÕMMEOTS

Vanaema Sirjega Saku taimemüügil

„Lähnen koju ja ütlen mehele, et tõin sulle 'Aspirini',“ lubab vanaema Sirje, ostes Rein Joostilt sellenimelise valge õiega sordi, ostu tunnistajaks tilluke chihuahua Mercedes. Foto: SS

VICTORIA PARMAS

„Kas siin on keegi, kes tahab raha?!“ hõikab proua, kel käes kott taimedega ja kaenlas pisike nõõpsilmadega koerake. Selgub, et rahatahtjaid on küll.

Nii ostabki vanaema Sirje lisaks kotis olevatele tilli-, kurgi-, tomati- ja salatitaimedele veel ühelt müüjalt seenepaku, teiselt seemnekartulit, kolmandalt Läti madalkirsi istiku ja neljandalt mustsõstrapõõsa. Kui juba Tallinnast kohale tulla ja suvekodus Murastes 1400ruutmeetri aed ootamas, siis tuleb kõik väärt pakkumised ära kasutada ja võtta neist parimad. Aednik laseb raske paku oma autosse tassida, viib sinna ka istikud ja tuleb veelkord tagasi – roosikasvataja Rein Joosti sortiment on jäänud veel üle vaatamata ja kartulipuder maitsmata.

Kell kolm pärastlõunast erilist tunglemist pole, saab jälgida, kuidas sõstrakasvataja Väino Eskla õunapuid lõikab ja lõikamise kõrvale lausunud tarkuseterad kõrva taha panna. Taimemüüjatel on aega ostjate küsimustele vastata ja naljagi visata ning ostjatel oma ostu vaagida.

„Kas võtta paar vaarikaistikut või mitte?“ mõtleb Seedri puukooli istikuid piidlev ostja valjusti. „Kui ikka kripeldab, siis võta,“ annab kõrvalseisja nõu. Seenepaku

müüja juures arutletakse aga, kaua üks pakk ka vastu peab ja kuhu see aias panna.

„Pakk annab saaki seni, kuni seemed ta ära söövad ehk siis 3-5 aastat,“ ütleb austerservikute pakkude valmistaja Imre Kukk. „Tark on panna pakk mõne puu alla varju, et see ära ei kuivaks ja seemed niruks ei jääks.“ „Kui panen männi alla, kas siis tulevad männiriisikad?“ viskab üks ostja nalja. „Kui hästi hooldada, võivad šampinjoni kätte minna,“ ei jää müüja vastust võlg. Rahul on mõlemad.

„Oleks sa näinud, mis toimus kell 12, rahvast oli murdu,“ kiitsid müüjad aga päeva algust. Inimesed hakkasid kogunema juba enne lahtiste uste päevade avamist ja kella 12 paiku oli EVIKA maja taha väikesele õuealale kogunenud sadakond taimehuvilist. Kuumim kaup oli varajane seemnekartul – kõige varasem sort sai otsa esimese pooleteise tunniga.

Pärastlõunast taimeostu tuuri tegev Sirje on aga rahul keskvalmiva legendaarse sordiga 'Väike verev', mida Eestis kasvatati juba 19. sajandi lõpus. „Mina tahan seda kõige väiksemat, mida saab kohe koorega praadida. Oleks olnud 'Jõgeva kollast', oleks seda ka ostnud,“ ütleb Sirje, kes kuulis Saku taimemüügist Prita aiandusseltsi päeval ning info leidis üles internetist. Kuna parasjagu on käsil aia kujundamine, siis pakub iga uus istik talle huvi ning soove on palju. Mustsõstardest tahab aednik seda kõige magusama marjaga sorti, suvel ju viis lapselast põõsa ääres marju noppimas. Tal veab, üks 'Varmase' istik on sõstrakasvataval veel alles.

Köögilvilju kasvatab Sirje oma sõnutsi nii nagu seda tegi Newton. „Mul on maa jaotatud 2x2 meetri suurusteks lappideks, iga lapil on ise vili ja siis iga aasta vahetan vilju. Nii ei kurna maad ära,“ ütleb aednik ja läheb pärast suurt taimeostu EVIKA kohvikusse kollase-lillakirjut kartuliputru sööma.

Teenused:

- » röntgendiagnostika
- » vere- ja allergiatestid
- » kasvajate jm. operatsioonid vanematele ja probleemsetele patsientidele
- » EKG uuringud
- » nahahaiguste diagnostika
- » steriliseerimine
- » vaktsineerimine
- » käitumisprobleemide lahendamine, kutsikakool, pügamine

Kaupluses lai valik toitusid, vajadusel tellime kliendi soovil!

Avatud E-R 09.00-19.00 L 10.00-16.00

Info tel. 6 705 243

Loomaarst J. Jõks

Keila loomakliinik
Keskväljak 6, Keila

 www.loomakliinik.ee [lganädalased sooduspakkumised facebook.com/keila.loomakliinik](https://www.facebook.com/keila.loomakliinik)

In memoriam

Vello – mees, kes valdas juustu keelt

Kui olid me juures,
tundus loomulik see.

Ei osanud karta,
et lühikeseks jääb Su tee...

Vähe on ilmas inimesi, kes oleks olnud eranditult kõigipoolt armastatud. Üks neist oli Esko talu peremees Vello – alati heatujuline, hooliv ja tegus perepea, sõber, naabrimees, aatekaaslane, koostööpartner, maailma parim juustumeister, külaelu edendaja, taksikoer Bimbo iidol, Kajamaa küla süda, muhe turistigruppide võõrustaja, lõputute põlluvagude kündja, kõiksugu meeletute ideedega kaasaamineja jne jne – heal lapsel mitu nime. Vello õeldud sagedaseimaks sõnapaariks oli Teeme ära!, need polnud tuulde õeldud sõnad, vaid enamus lubatust saigi tehtud.

Vello üheks unistuseks oli korrastada läbi Esko talumaade voolava Väana jõe säng selliseks, nagu see oli olnud tema noorusaegadel. Eelmisel aastal alustatigi jõesängi puhastustöödega, tööd oleksid pidanud jätkuma sellel suvel, aga saatusel olid omad plaanid...

Vello oli kogukonna vaieldamatu liider. Tema sõnad olid, et ära saada inimestele meili, vaid helista ja suhtle otse külarahvaga. Kord juhtus, et Saku valla külamängudeni olid jäänud loetud tunnid, aga meilitsi registreerunud oli vaid mõni. Vello haaras telefoni ja järgmisel hommikul oli külade rongkäigus pea kogu Kajamaa rahvas.

Kajamaal valitses aastaid Vello poolt kunagi naljatamisi õeldud lause, et Kajamaale elama tulijad peavad temast nooremad olema. Nali naljaks, aga sedasi ongi läinud, kunagisest nelja lapsega külast on saanud pea 30 mudilasega küla.

Koondades pildimaterjali Vellost sai üks asi kiiresti selgeks: tõsist ja üksinda nurgas konutavat Vellot pole kellelgi õnnestunud kaameraga tabada, ikka oli ta sündmuste keskpunktis õnnelik naeratus näol. Iga ülesvõtte räägib liidriks sündinud mehest, kes säras ja põles ereda leegina.

Pole vist olemas Saku valla elanikku, kes ei oleks kokku puutunud aktsenditult juustu keelt vallanud Velloga – kui Sa isiklikult ei tundnud Vellot, siis kindlasti tead Sa inimest, kes tundis Vellot. Viimased päevad on näidanud, et Eensalu Vellot tunti ja teati kaugemal kui Saku vallas, et kaotus on suurem, kui hetkel suudame hoomata...

Elu Kajamaal ja Saku vallas muutus hetkega tundmatuseni, miski pole enam endine... jääb loota, et alati õiglust kõrgelt hinnanud Vello saab samaväärse kohtlemise osaliseks ka pärast ülekohutuselt vara lõppenud maist teekonda.

Ükskord muutun mullaks, ükskord sõmerliivaks saan, muutun kullerkupu kullaks, kanarbikuks nõmmemaal... puhka rahu, kallid Vello!

Katri Ots, MTÜ Kajamaa külaselts

Vello mälestuseks

Saatuse karm käsi on viinud meie seast igaviku teele ühe parima Eesti kaasaegsete põllumeeste seast, Vello Eensalu.

Tundub, et mingi tajumatu ja seletamatu kõrgem võim on hakanud looma meie eest olukordi ja suunama inimeste tegevust nii, nagu see ei tohtinuks olla.

Pisikese poisipõnnina siia ilma tulnud ja kõrges Tartu koolis inseneriks õppimise järel sai Sinust põllumees selle sõna parimas tähenduses. Noore mehe sisemine tung ja soov oma esivanemate talu uuesti üles ehitada oli ühtaegu nii unistus kui kohustus lennata oma mesipuu poole.

Oli ju üks Sinu eelkäijatest, Kajamaa küla Esko talu pidaja, Jacob Esko saanud Saku mõisnikult von Baggolt 27. jaanuaril 1873. aastal talu müügiakti. Rendikoha pidajast oli saanud peremees. Nii see toona algas ja jätkus 1908. aastal, kui Jacob kinkis talu oma tütre Maria mehele Hans Kreimannile. Vahepeal juhtus veel mõndagi, kuni järg jõudis Sinu tegemiste ja toimetusteni.

Inimesele ei ole antud mitut elu. Aga võimekale ja töökale mehele on antud võimalus teha oma eluteel mitme mehe töö. Sina olid üks nendest. Igale meist on pandud verstapost, kus teekond katkeb ja inimese füüsiline keha muutub mullaks. Aga tema hing läheb rändama, et kellegi kaudu uuel kujul tagasi tulla.

Sa olid üks esimesi, kes murrangulistel 80-ndatel võimaluste avanedes koondas enda järel siinsed maad austavad mõttekaaslased. Mitmed meie hulgast on välja langenud kas aastate, tervise või järglaste soovimatuse tõttu end talutööle pühendada. Kaasaegne elu on avardanud valikuid.

Sa olid kui lipulaev, kes rühkis visalt avanenud võimaluste poole. Kuni puhub sul vastu surmatuul. Õeldakse, et inimene teeb, aga Jumal juhib.

Sinu nägemus kaasaja põllumajandusest oli muljet avaldav nii noortele huvilistele selgitusi jagades kui ise osaledes taluliitude ja ühiskondlike organisatsioonide töös. Vähem tähtis polnud Sinu osa külaelu ja ümbruskonna maine kujundamisel, sest olid rõõmus ja aus sõnapidaja mees.

Esko talu, mille „Õnne 13” on Uue-Varikuks ristitud, asub suure Saku soo serval. Üks viimaseid kokkusaamisi oli, kui istusime sellesama laua taga, kus Õnne sulane Ülo oma juhtumisi ette kannab. Rääkisime Sinu talule väga olulisest teemast: „Mis saab Saku soost?” Kas on võimalik senisesse suhtumisse muutusi tuua või mitte? Nagu elu ja surm vahelduvad, võib ka Saku soo pöörata end tagasi ürglooduse rüppe. Ja võib-olla nii ongi õigem.

Meie lahkumishetk on väga valus, aga rõõm Sinu eluhoiakust on toeks meile kõigile.

Puhka rahu, kallid sõber!

Endised ja praegused põllumehed Heino Kuusik, Arvo Laud, Rein Nigul, Arvo Pihlak, Ott Ruut, Lembit Teinbas

*Kõikjal jälgi
Su töödest ja tegudest,
mida loonud Sa aastate reas.
Elad edasi meeltes ja
mõtetes, oled alati meie seas.*

VELLO EENSALU

Sügavas leinas mälestame
Esko talu peremeest.
Siiras kaastunne perekonnale
ja lähedastele.

Eestimaa Talupidajate
Keskliit

*Sinu elatud päevadest jäi
järele sädelev rada,
see valgustas kõiki
Su lähedal,
see tee näis lõputuna...*

Mälestame varalahkunud
Kajamaa külavanemat

VELLO EENSALU

ja avaldame sügavat
kaastunnet omaksetele.

MTÜ Kajamaa külaselts

Mälestame Esko talu peremeest VELLO EENSALU. Avaldame sügavat kaastunnet Sirjele, Kadrile ja Gunnarile perega. Siim ja Annika, Peeter ja Maarja, Kalle ja Sirje, Hanno ja Annika peredega	Saku Õlletehase kollektiiv avaldab sügavat kaastunnet omastele VELLO EENSALU surma puhul.	<i>Me südamed on sinuga... Mälestuste päiksekullas jään sa ikka meiega.</i> Avaldame siirast kaastunnet ootamatult lahkunud VELLO EENSALU perele ja lähedastele. Tõdva küla seltsing	<i>Lahkunud sõpra, vaikind südant - sõber kalliks peab, meeles püsib, mida jõudsid elus teha head.</i> HEINO SARAPUU Südamlük kaastunne lähedastele. Saue konstaablijaoskonna piirkonnapolitseinikud
Sügav kaastunne Sirjele ja Esko talu perele VELLO EENSALU traagilise kaotuse puhul. Tiit Vahenõmm perega	Südamlük kaastunne perekonnale kalli VELLO EENSALU kaotuse puhul. Tiina Leisner perekonnaga	Meenutame oma väga head sõpra VELLO EENSALU. Avaldame sügavat kaastunnet tema perekonnale ja lähedastele. Saku perearstikeskus	Tänutundes mälestan kallist venda HEINO SARAPUUD. Südamlük kaastunne abikaasale ja lastele peredega. Kalju, Liidia, Vallo
Mälestame head koostööpartnerit VELLO EENSALU ning avaldame sügavat kaastunnet Sirjele ja lastele. Saku Jahiselts	<i>Kõik õied pisaraid on täis, karm saatust üle kodu käis...</i> Südamlük kaastunne Sirjele lastega kalli abikaasa, isa ja vanaisa VELLO EENSALU traagilise surma puhul. Vaike perega	<i>On katkend habras eluniit...</i> Mälestame tublit põllumeest VELLO EENSALU ja avaldame kaastunnet omastele. Saku valla põllumehed	Avaldame sügavat kaastunnet Aime Sarapuule HEINO SARAPUU surma puhul. Saku Gümnaasiumi pere
Mälestame kauaaegset kolleegi VELLO EENSALU ja avaldame sügavat kaastunnet perekonnale. AS Saku Ait	Sirje! Oleme Sinu ja Su perega teie lohutamatus leinas abikaasa ja isa VELLO EENSALU surma puhul. Perekond Pajus	Mälestame väga abivalmit, head ja erakordselt toimekat maaelu edendajat VELLO EENSALU, avaldame kaastunnet omastele. ETKI taimebiotehnoloogia osakonna EVIKA töötajad	<i>Nii äkki tühjaks jäi Su koduõu ja -aed.</i> Mälestame sõbralikku ja töökat naabrimeest HEINO SARAPUUD. Avaldame südamlükku kaastunnet Aimele ja lastele peredega. Perekond Heintalu
Siiras kaastunne Sirjele ja lastele abikaasa ja isa VELLO EENSALU kaotuse puhul. Anu ja Kulno	Südamlük kaastunne Sirjele ja lastele abikaasa ja isa VELLO EENSALU kaotuse puhul. Perekond Haab	Südamlük kaastunne omastele VELLO EENSALU surma puhul. KS Kontor OÜ kollektiiv	Siiras kaastunne Aimele ja lastele peredega HEINO SARAPUU surma puhul. Mälestab perekond Sööl
Unustamatut naabrimeest VELLO EENSALU mälestab Metsanurme küla rahvas. Sügav kaastunne lähedastele	Mälestame oma head koostööpartnerit VELLO EENSALU ja avaldame kaastunnet perele. Saku Pruulikoja meeskond	Mälestame head sõpra ja lahket toetajat VELLO EENSALU. Meie siiras kaastunne lähedastele. Saku Valla Diabeetikute Seltsing	Mälestame päästeseltsi asutajat HEINO SARAPUUD Avaldame kaastunnet lähedastele. MTÜ Saku Priitahtlikud Pritsimehed
Alati rõõmsameelset ja abivalmit VELLO EENSALU mälestab Tõdva A ja O kaupluse kollektiiv. Sügav kaastunne perekonnale.	Mälestame head koostööpartnerit VELLO EENSALU ja avaldame sügavat kaastunnet lahkuu omastele. Kurtina Kooli pere	Sügav kaastunne omastele taluperemehe VELLO EENSALU surma puhul. Endine töökaaslane Kalju Tõdva remondikoost	Sügav kaastunne perele ja omastele HEINO SARAPUU lahkumise puhul. Saku Jäähoki Klubi liikmed

Rõõmupäevad
5. - 25. mai 2014

RÕÖMU KAUBAMAJA

- Palju soodsaid tooteid igas osakonnas
- Laiendatud valik kevadisi aiakaupu
- Rõõmu Köögi ja Kõpsetuskoja tootetutvustused ja degusteerimised reedeti kell 16-19, laupäeviti kell 11-14

- Kõik Rõõmu Kaubamajast üle 13 € ostud osalevad loteriis
- Igal esmaspäeval loosime eelmise nädala kupongitaitjate vahel välja

12. mai - lamamistool SUMATRA
19. mai - suitsugrill & BBQ
26. mai - jalgratas LEGEND 2.2 12 käiku

Head loosiõnne!

Keila, Haapsalu mnt. 57 • avatud iga päev 9-22 • www.keilaty.ee

Ekskursioonid toimuvad:
kell 20.00
kell 20.15
kell 21.00
kell 21.15
kell 22.00

17. mail toimuvad muuseumiöö raames tasuta ekskursioonid Saku Õlletehasesse

Ekskursiooni pikkus on tund aega ja pärast ekskursiooni on Saku Pruulikojast võimalik osta ka degusteerimise paketti. Palume kõigil kindlasti ekskursioonidele registreerida e-maili visit@pruulikoda.ee või telefoni 5302 6858 teel

www.pruulikoda.ee

Tel 650 8338 | saku@pruulikoda.ee | Tallinna mnt 2, Saku TERE TULEMAST!

SAKU GÜMNAASIUMI

Koolivormi proovipäev

TOIMUB 21.05.2014 KELL 17.00-19.00
SG SUURES MAJAS.

Proovida saab kõiki tooteid pikkustele 122cm-170cm
Lisainfo: seso@seso.ee

PUUMARKET

PUUMARKETIS ON KÕIGE SUUREM TERRASSIMATERJALI VALIK

**TERRASSIÖLID
TERRASSIKRUVID**
-25%

Tallinn - Väike-Männiku 11, tel 6556232 ja Forelli 10A, tel 6509830
Tartu - Ringtee 37C, tel 7337940
Pärnu - Lina tn. 24, tel 4446080
Rakvere - Rägavere tee 44, tel 3244366

Ostame metsakinnistuid ja raieõigust.

Energiavaru OÜ, 508 0336,
info@energiavaru.ee

Pakun soodsalt massaažiteenust

Saku Valla Majas
Teaduse 1 toas 329.
Telefon 518 9020
Valentina

Müüa lõhutud küttepuud
kohaletoomisega,
lepp 37 eur/rm, metsakuiv
okaspuu 36 eur/rm.
Tel 509 9598

VÄLISTRASSIDE EHITUS:

- ÜVK liitumised ja ehitusprojektid
 - sanitehnilised sisetööd
 - liiva, haljastusmulla, killustiku müük
 - geodeetilised mõõtmised ja mahanärid
 - ekskavaatori- ja kalluriteenused
- 5850 4300**

Puidupood Sakus Üksnurme teel müüb ehituspuitu ja puitbriketti

- laudad, prussid
- aialipid
- voodrilauad
- põrandalauad
- OSB ehitusplaadid
Transpordivõimalus
Avatud E-R 8.30-18.00
L 10.00-14.00

TEEVEN PUIT OÜ
www.teevenpuit.ee
Tel 501 0701, 510 9068,
670 6876

**Söödad ja muud
tarvikud kodulindudele
ning küülikutele ainult
KITI KANALA
SÖÖDATOAST.**

Asume Tagadi küla keskses kaupluse majas.

Kontakt 5858 7606
<http://kitikanala.kogu.info/>

Taasavatud on kasutatud riiete kauplus HILBUKAS.

Nüüd asume Harjumaal
**Kurtna külas
Kurtna tee 32.**

Kaup on kvaliteetne ja pärit Inglismaalt.
Külastada võib meid
T-R kell 10.00-16.00 ja
L-P 10.00-16.00
OLETE OODATUD!

KODUKORISTUS / AKENDE PESU

Pakun puhastusteenuseid puhtust ja korda hindavatele inimestele, kes mõistavad AJA väärtust. Huvist ja soovist pakkuda ainult kvaliteetset teenust, olen omandanud puhastusteenindaja eriala kutse ja täiendanud end erinevate koristuskoolituste näol. Oma töös kasutan ainult prof vahendeid, aineid ja tarvikuid, mis on soetatud spets erialakauplustest. Võta aega iseenda ja oma pere jaoks!
Lisainfo helina.az@mail.ee
ja 5692 5553

Valla rahvatantsijad tantsisid Kurtnas laulupeotantse

29. aprillil viisid valla rahvatantsijate teed Kurtnasse. Mõnusa kontserdi kooli fuajees andsid Saku huvikeskuse segarühmad Pangviina, Tugevad ja Kohevad, naisrühm Linda ning Kurtna naisrühm, Kurtna Kooli 3. klassi tantsurühm ja neidude liikumisrühm ning vilistlasrühm Hellad Tallad. Kava kokkupanekul oli juhendaja Eve Lutter kasutanud suvise tantsupeo tantse, ideid ja kontseptsiooni. Saku rahvatantsul on käes väärikate juubelite aasta. Kontserdil oli võimalik teha annetusi Linda Rausi mälestuspingi fondi. Pink valmib Saku legendaarse tantsuema 105. sünniaastapäevaks sügisel. SS

Kevadised pillihelid Saku Muusikakooli kontserdil

Selgi aastal jätkas Saku Muusikakool traditsiooni ja korraldas 24. aprilli õhtul kevadkontserdi, kus kõlasid nii viiuli, klaveri, saksofoni, ksülofoni, kitarr, trompeti kui klarneti palad, lisaks kaunid lauluhääled. Laste esinemisnärvi pidas hästi vastu, seda ka siis, kui esinejal juhtus mobiil taskus viimaste nootide aegu helisema.

Pildil esineb viiulieriala õpilane Viktor Kostjuk oma õpetaja Sirje Mülleriiga. SS

MAI 2014 EELK SAKU KOGUDUSES

P 11.05 k 13 pühapäevakool;
k 15 perejumalateenistus.

K 14.05 k 15 Norra teema-
õhtu Saku Päevakeskuses.

P 18.05 k 15 jumalateenistus.

P 25.05 k 13 pühapäevakool;
k 15 noortejumalateenistus;
k 19 noorteüritus ESIK Saku
Valla Majas.

N 29.05 k 18 Kristuse taevami-
nemise püha jumalateenistus.

• Beebilaul (0-12 kuud) igal R
kell 11 aadressil Heina 11

• Õpetaja vastuvõtt 22. mail
kella 11-13 või kokkuleppel

• Palveõhtu igal T kell 17
Koguduse aadress: Tallinna
mnt 8, Saku alevik.

Kontakt: abiõpetaja tel 5919
7802, esimees tel 503 1298

KUHU MINNA

MAI

10. kell 10

Koguperepäev Kiisa rahva-
majas.

10. kell 10

10. Saku 100 MTB kestvussõit
- maastikuratta kestvussõidu
võistlus Saku rabametsas.

10. kell 12

**Porter Racingu laste ratta-
sarja I etapp** Saku rabametsas.
Rattaspordivõistlus noortele va-
nuses 7-14 aastat. Saku lastele
tasuta.

10. kell 16

**Klaveriduo Tiiu Sisask ja
Merike Poom** Saku muusika-
kooli kammersaalis. Schubert,
Brahms ja Sisask. Kontsert on
tasuta.

17. kell 9-14

Saku kevadlaad Saku Valla Maja
ümber ja sees. Vt lk 16

18. kell 12

**Saku Huvikeskuse lastekol-
lektiivide kevadkontsert**
„Laps kui lill“ Saku Valla Maja
suures saalis.

24. kell 19

**Segakoori Tuljak kevadkont-
sert „Las jääda ükski laul“**
Saku Valla Maja suures saalis.
Kavas eesti kooriklassika ja And-
res Valkonen. Kaastegev G. Otsa
Muusikakooli bänd. Vt lk 16

25. kell 19

Alternatiivne noorteüritus
ESIK Saku Valla Maja suures
saalis. Oodatud on noored alates
13. eluaastast.

30. kell 19

Kontsert „ASMARAH 10“
Saku Valla Maja suures saalis.
Kõhutantsurühm ASMARAH
saab 10-aastaseks ning tähistab
seda kontserdiga. Külalisena
esineb puhkpilliorkester Saku.

JUUNI

1. kell 12-15

**Lastekaitsepäeva kogupere-
üritus** Saku Valla Maja õuealal.

NÄITUSED

”Möödunud sajandi mängu-
asjad” - suur mänguasjanäitus
Heli Männi kollektsioonist Saku
vallaraamatukogus Teaduse 1.
Vt lib.sakuvald.ee

**Saku Huvikeskuse kunsti-
ringide kevadnäitus** Saku
vallaraamatukogus ja Saku Valla
Maja III korruse fuajees. Vt lk 16

Kroonika

Saku Vallavalitsuses aprillis 2014 registreeritud Saku laste sünid

Neleli Laan
Gregor Mattias Keert
Aron Koort
Sonja Oja
Derek Markus Kotsar
Kiur Kalmus

Saku Vallavalitsuses aprillis 2014 registreeritud Saku elanike surmad

Pilvi Vanatalu
Heino Sarapuu

Harju pereelu aprillis 2014

Harju Maavalitsuse kantselei rahvastiku toimingute talituse andmetel

- registreeriti **141** lapse sünd (poisse sündis 73, tütarlapsi 68). Esmasündinuid oli 48, teisi lapsi 58, kolmandaid 29, neljandaid 4, viiendaid ja kuuendaid lapsi 1.
- Surmakandeid koostati kokku **88** (mehi suri 35, naisi 53). Lahkunute keskmine vanus oli 75 aastat. Mehed elasid keskmiselt 67- ja naised 83aastaseks.
- Registreeriti **9** ja lahutati **8** abielu.
- Nimemuutmise avaldusi rahuldati **4**.

Saku
Sõnumid
aastast 1994

Ilmub 2 korda
kuus

Väljaandja:
Saku
Vallavalitsus

Toimetust:
Victoria Parmas
Ingrid Pöder

Aadress:
Teaduse 1, Saku
alevik 75501

Telefon:
671 2435
671 2425

Reklaam ja
kuulutused:
tel 671 2425
ss@sakuvald.ee

Tellimine:
postkontorid
(indeks 00952);
toimetust,
tel 671 2425
ss@sakuvald.ee

HINNAKIRI
1 kuu 0,90
3 kuud 2,70
6 kuud 5,40
12 kuud 10,80

Trükk:
AS Rebellis

SAKU 17 Mail 2014 KEVADLAAT!
Saku vallamaja ees 9.00-14.00

KAUPLEMISALA PEAESINEJA
Istikud, aiatarbed, talu-
kaubad, loodustooted, käsitöö
ja palju muud huvitavat.

MESSIALA
Võimalus tutvuda Saku vallas
tegutsevate ettevõtetega,
nende toodete ja teenustega.

VALLAALA
Kohal on priitahtlikud prit-
simehed. Oma tegemisi tut-
vustavad valla allasutused,
õpilasfirmad ja kohalikud
mittetulundusühingud.

LASTEALA
Erinevad atraktsioonid ja
lõbustused. Meisterdame ise
lindudele pesakaste.
Vallamaja saalis toimub
tsirkus.

OTTEPLELAND

PEOALA
Esinevad kultuurikollektiivid
nii meilt kui kaugemalt. Puhk-
epilliorkester, laululapsed, lõõt-
samees, mandoliinid ja teised
vahvad esinejad.

SPORDIALA
Kohal on Saku Spordikeskuses
tegutsevad treeningrühmad.
korvpall, jalgpall, taipoks,
karate, JJ-Street ja teised.
Etteasteid ning tegevusi jagub
kõikidele terveks päevaks.

LÖVIALA
Maitsev kõhutäide, kosutav
keelekaste ja mõnus laad-
amelu otse lava kõrvalt.

**HEATEGEVUSLIK
ÖNNELOOS.**

KIRBUKAALA

  Saku Huvikeskus

Registreeru kauplema: <https://sites.google.com/site/sakulaat/sakulaat@gmail.com> tel: 5158993

**Saku Huvikeskuse
kunstiringide
KEVADNÄITUS**
avatud 2.-31.maini
Saku Vallaraamatukogus

PORTSELANIMAALIRINGID - juhendaja Merike Toome
KERAAMIKARINGID - juhendajad Jane Paadimeister, Järõna Ilo
TÄISKASVANUTE JA LASTE KUNSTIRINGID - juhendaja Maarja Nurk
KÄSITÖÖ- JA MEISTERDAMISE RINGID - juhendajad
Sirle Reiu ja Laura Telling
PUUTÖÖRING - juhendaja Laura Telling

24.mai 2014 kell 19
Saku Valla Maja saalis

Segakoor **Tuljak**
kevadkontsert

**"Las jääda
ükski laul"**

Kavas eesti kooriklassika
ja Andres Valkonen!
Kaastegev G.Otsa Muusikakooli bänd,
kohal autor!

